

درس

مِنْ صَوْرِهَا شَيْ خَرَّ سَانِي

درسی از آن جناب درباره‌ی اینکه زمین از مردی عالم به همه‌ی
دین که خداوند او را در آن خلیفه، امام و راهنمایی به امر خود
قرار داده باشد، خالی نمی‌ماند.

باب (۳)

احادیث صحیحی از اهل بیت که بر این دلالت دارند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

حدیث ۳

رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي بَابُوَيْهِ [ت ۳۸۱هـ] فِي «كَمَالِ الدِّينِ وَتَمَامِ النِّعْمَةِ»^۱، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي وَمُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ وَيَعْقُوبُ بْنُ يَزِيدَ جَمِيعًا، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ حَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ:

قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ -يَعْنِي جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ- عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ﴾^۲، فَقَالَ: كُلُّ إِمَامٍ هَادٍ لِكُلِّ قَوْمٍ فِي زَمَانِهِمْ.

ترجمه:

محمد بن علی بن بابویه [د. ۳۸۱ق] در کتاب «کمال الدین و تمام النعمه» روایت کرده، (به این صورت که) گفته است: پدرم و محمد بن حسن رضی الله عنهما ما را حدیث کردند، گفتند: سعد بن عبد الله ما را حدیث کرد، گفت: محمد بن حسین بن ابی الخطاب و یعقوب بن یزید هر دو ما را حدیث کردند، از حماد بن عیسی، از حریر بن عبد الله، از محمد بن مسلم که گفت: به ابو عبد الله -یعنی جعفر بن محمد صادق- علیه السلام درباره‌ی سخن خداوند عز و جل گفتم که می‌فرماید: «تو تنها بیم‌دهنده هستی و برای هر قومی راهنمایی است»، پس فرمود: هر امامی راهنمای هر قومی در زمان آن‌هاست.

[ملاحظه]

قَالَ الْمَنْصُورُ حَفِظَهُ اللَّهُ تَعَالَى: هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ؛ لِأَنَّ قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى عَامٌّ يَشْمُلُ كُلَّ قَوْمٍ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَالْقَوْمُ قَرْنٌ؛ كَمَا قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا﴾^۳ كَذَلِكَ تَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ^۳.

ترجمه:

منصور حفظه الله تعالى فرمود: این حدیث صحیحی است؛ چراکه سخن خداوند بلندمرتبه عام است و هر قومی تا روز قیامت را شامل می‌شود و مراد از قوم، قرن (به معنای نسل و دوره) است؛ چنانکه فرموده است: «و هرآینه قرن‌های پیش از شما را هلاک کردیم هنگامی که ستم کردند و پیامبران‌شان با نشانه‌های روشن به نزدشان آمدند و حاضر نشدند که ایمان آورند، این گونه قوم

۱. ص ۶۶۷

۲. الزعد / ۷

۳. یونس / ۱۳

مجرمان را کیفر می‌دهیم».

[حدیث ۱-۳]

وَرَوَى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ [ت ۲۹۰هـ] فِي زِيَادَاتِهِ عَلَى «الْمُسْتَدِرِّ»، قَالَ: حَدَّثَنِي عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ، حَدَّثَنَا مَطْلِبُ بْنُ زِيَادٍ، عَنِ السُّدِّيِّ، عَنْ عَبْدِ خَيْرٍ، عَنْ عَلِيٍّ فِي قَوْلِهِ: **«إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ»**، قَالَ: رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الْمُنْذِرُ، وَالْهَادِ رَجُلٌ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ.

ترجمه:

همچنین، عبد الله بن احمد بن حنبل [د. ۲۹۰ ق] در آنچه بر «مسند» افزوده روایت کرده، گفته است: عثمان بن ابی شیبۀ من را حدیث کرد، گفت: مطلب بن زیاد ما را حدیث کرد، از سُدّی، از عبد خیر، از علی که درباره‌ی سخن خداوند: «تو تنها بیم‌دهنده هستی و برای هر قومی راهنمایی است» فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بیم‌دهنده است و راهنما مردی از بنی هاشم است.

[ملاحظه]

قَالَ الْمَنْصُورُ حَفِظَهُ اللَّهُ تَعَالَى: قِيلَ أَنَّهُ أَرَادَ بِالرَّجُلِ نَفْسَهُ، وَالظَّاهِرُ أَنَّهُ أَطْلَقَ وَأَرَادَ أَنَّ لِكُلِّ قَوْمٍ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هَادِيًا مِنْ بَنِي هَاشِمٍ.

ترجمه:

منصور حفظه الله تعالى فرمود: گفته شده که مراد او از این مرد خودش بوده، ولی ظاهر آن است که او به اطلاق سخن گفته و مرادش این بوده که برای هر قومی (یعنی هر قومی) پس از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، راهنمایی از بنی هاشم است.

